

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЙОРДАН ЙОВКОВ" - КЪРДЖАЛИ

адрес: ул. Булаир 18; телефон 0361/5 94 11, GSM +359 88 999 30 62,
web site: <http://yovkov-bg.net/>, email: info-909103@edu.mon.bg, y_yovkovkj@mail.bg

*Приложение № 2
към Стратегията за развитие на
СУ „Йордан Йовков“ – гр. Кърджали*

**ПРОГРАМА
ЗА
ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И
ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
НА СУ „ЙОРДАН ЙОВКОВ“ – гр. КЪРДЖАЛИ
ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА**

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата програма е Приложение № 2 към Стратегията за развитие на СУ „Йордан Йовков“ – гр. Кърджали и конкретизира целите, политиките и дейностите на училището в областта на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

1. СЪЩНОСТ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани направления, насочени към формиране на знания, умения, нагласи и ценности, необходими за пълноценното личностно развитие и активното участие на учениците в обществения живот.

- **Гражданско образование** – подпомага формирането на гражданско съзнание, познаването и отстояването на правата и изпълнението на задълженията, разбирането на демократичните ценности и институции и развитието на умения за отговорно гражданско поведение.
- **Здравно образование** – насочено е към формиране на знания, умения и нагласи за здравословен начин на живот, отговорно поведение и съзнателен избор в подкрепа на физическото, психическото и социалното благополучие.
- **Екологично образование** – формира екологична култура, съзнание и отговорно поведение, свързани с опазването на околната среда, устойчивото използване на природните ресурси и разбирането на взаимовръзката между човека и природата.
- **Интеркултурно образование** – подпомага разбирането и уважението към различните културни идентичности, насърчава позитивното отношение към многообразието и развива умения за конструктивно взаимодействие в мултикултурна среда.

1. Насоки

1.1. Изграждане на автономна и активна личност

- Познаване и разбиране на основните демократични ценности, права, отговорности и институции.
- Формиране на активна гражданска позиция и умения за отстояване на собствените права при зачитане правата на другите.
- Развитие на умения за изразяване и аргументиране на собствена позиция.
- Развитие на умения за самостоятелно и отговорно вземане на решения.
- Поемане на отговорност за собственото поведение, избори и действия.

1.2. Училището като активна, приобщаваща и развиваща се общност

- Утвърждаване на демократични ценности и принципи в училищния живот.
- Насърчаване на инициативността, отговорността, солидарността, социалната чувствителност и критичното мислене.
- Поддържане на сигурна, позитивна и приобщаваща училищна среда, основана на взаимно уважение и недопускане на насилие, тормоз и дискриминация.
- Създаване на възможности за активно участие на учениците в училищния живот и за инициативи, свързани със здравето, опазването на околната среда, гражданската активност, толерантността и уважението към многообразието.

2. Реализиране

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се реализират чрез:

- учебното съдържание по различните учебни предмети;
- часа на класа;
- дейността на педагогическите съветници и психолога;
- дейността на Ученическия парламент и формите на ученическо самоуправление;
- занимания по интереси, извънкласни и извънучилищни дейности;
- проекти, кампании, инициативи, дискусии, обучения, презентации и други подходящи форми с участието на ученици и педагогически специалисти;
- партньорство с родители, институции, организации и представители на местната общност.

3. Акценти

- Гражданско образование, демократични ценности, права и отговорности.
- Здравно образование и формиране на умения за здравословен начин на живот.
- Превенция на употребата на психоактивни вещества, алкохол и тютюневи и никотинови изделия.
- Формиране на здравна и сексуална култура и превенция на рисково поведение.
- Екологично образование, устойчиво развитие и отговорно отношение към околната среда.
- Патриотично възпитание, гражданска принадлежност и уважение към националните ценности и традиции.
- Превенция на насилието, тормоза и агресията и развиване на умения за ненасилствено разрешаване на конфликти.
- Формиране на толерантност, уважение към различията и умения за взаимодействие в мултикултурна среда.
- Безопасно и отговорно поведение в дигитална среда и превенция на кибертормоза.
- Формиране на знания и умения за безопасно поведение при бедствия, аварии и други кризисни ситуации.
- Безопасност на движението по пътищата.
- Утвърждаване на ценността и достойнството на човешката личност, равнопоставеността, взаимното уважение и недопускането на дискриминация.

II. ЦЕЛ

Формиране и развитие на знания, умения, нагласи и ценности, които подпомагат учениците да се развиват като активни, отговорни и самостоятелни личности, способни да отстояват своите права и да изпълняват задълженията си, да водят здравословен начин на живот, да проявяват отговорно отношение към околната среда и да взаимодействат с уважение и толерантност в условията на културно многообразие.

III. ЗАДАЧИ

формиране на гражданска култура, отговорно поведение и активно участие на учениците в училищния и обществен живот.

развитие на здравна култура и формиране на знания, умения и нагласи за здравословен начин на живот и за превенция на рисковото поведение.

формиране на екологична култура и отговорно отношение към природата, околната среда и устойчивото използване на ресурсите.

азвитие на толерантност, уважение към различията и умения за позитивно взаимодействие в мултикултурна среда.

твърждаване на националната идентичност, гражданската принадлежност, уважението към българските традиции, култура и национални ценности.

азвитие на инициативност, самостоятелност, критично мислене и умения за вземане на отговорни решения.

ревенция на насилието, тормоза, агресията, дискриминацията и други форми на рисково и неприемливо поведение.

асърчаване на безопасно и отговорно поведение в реална и дигитална среда.

IV. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ

Училището осигурява подкрепа за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование чрез цялостната организация на образователния процес, училищния живот и взаимодействието с родителите, институциите и местната общност.

1. Училищни ритуали, празници и традиции

- тържествено откриване и закриване на учебната година;
- тържествено връчване на свидетелства за основно образование, удостоверения за завършен първи гимназиален етап и дипломи за средно образование;
- награждаване на ученици и педагогически специалисти за постигнати високи резултати и принос към училищната общност;
- съхраняване и използване на училищното знаме при официални училищни събития;
- отбелязване на национални и официални празници, паметни дати, годишнини и дни, свързани с българската история, култура и духовност, съобразно Календарния план за училищните празници и ритуали за учебната 2026/2027 година;
- организиране на Дни на отворените врати;
- провеждане на Празника на изкуствата „Денят на Нели“ като част от училищните традиции.

2. Училищни символи, почетни знаци и традиции

Училищни символи

- знаме на СУ „Йордан Йовков“;
- химн на училището;
- лого на училището;
- значка на училището;
- патрон на училището – Йордан Йовков.

Почетни знаци и форми за отличаване

- грамоти, връчвани от директора на СУ „Йордан Йовков“ за отличен успех, високи постижения и принос към училищната общност;
- почетни значки и други отличия, утвърдени в училището;
- вписване на значими постижения, събития и инициативи в Летописната книга на училището.

3. Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и утвърждаване на националното самосъзнание

- изслушване на химна на Република България при тържествени случаи и официални училищни събития;
- поставяне на националното знаме на Република България на фасадата на училището съобразно установения ред;
- издигане на националното знаме при официални училищни тържества, празници и церемонии;
- възпитаване на уважение към националните символи, историческата памет и културното наследство на България.

4. Подкрепа на инициативността и участието на учениците чрез подходящи за възрастта им демократични практики

- участие в Ученическия парламент и други форми на ученическо самоуправление;
- насърчаване на ученически инициативи и участие на учениците при обсъждането и реализирането на дейности, свързани с училищния живот;
- организиране и участие в доброволчески и благотворителни инициативи във и извън училището;
- подкрепа на инициативи в полза на деца, семейства и хора в уязвимо положение;
- участие в екологични и общественополезни кампании и инициативи;
- популяризиране на ученическите инициативи, постижения и участия в конкурси, състезания, олимпиади, изложби и други изяви чрез официалния сайт и информационните канали на училището;
- организиране на училищни кампании, празници и събития, свързани със значими международни, европейски, национални, местни и културни дати.

Тематични инициативи и кампании

В подкрепа на здравето:

- 1 декември – Световен ден за борба със СПИН – информационни и превантивни инициативи, съобразени с възрастта на учениците;
- инициативи, свързани с физическата активност, спорта и здравословния начин на живот;
- 31 май – Световен ден без тютюнопушене – превантивни дейности и информационни инициативи;
- дейности за превенция на употребата на психоактивни вещества, алкохол и тютюневи/никотинови изделия в партньорство с компетентни институции и специалисти.

В подкрепа на толерантността и позитивната училищна среда:

- 16 ноември – Международен ден на толерантността – беседи, дискусии, презентации, информационни табла и други подходящи инициативи;
- Ден на розовата фланелка – инициативи за превенция на тормоза и насилието в училище;
- дейности за развитие на толерантност, взаимно уважение, приемане на различията и мирно разрешаване на конфликти.

В подкрепа на социалната чувствителност и безопасността:

- отбелязване на Световния ден за възпоменание на жертвите от пътнотранспортни произшествия чрез подходящи дейности по безопасност на движението по пътищата;
- беседи и практически дейности за безопасно поведение при бедствия, аварии и други кризисни ситуации и за оказване на първа помощ.

В подкрепа на правата на човека и гражданската активност:

- 24 октомври – Ден на Организацията на обединените нации – тематични презентации, дискусии и инициативи;
- 1 юни – Международен ден на детето – инициативи, свързани с правата, благополучието и активното участие на децата.

В подкрепа на опазването на околната среда:

- 22 март – Световен ден на водата – презентации, конкурси, кампании и други инициативи;
- 22 април – Ден на Земята – екологични инициативи, презентации, конкурси и практически дейности;
- участие в кампании за опазване на околната среда, разделно събиране, рециклиране и отговорно използване на ресурсите.

5. Подкрепа за интеркултурната и приобщаваща среда в училището

В СУ „Йордан Йовков“ се създават условия за приобщаване, равнопоставеност и пълноценно участие на всички ученици в училищния живот при зачитане на тяхната индивидуалност, културна идентичност и многообразие.

На ниво училище и клас се организират дейности, насочени към:

- насърчаване на взаимното уважение, толерантността и приемането на различията;
- опознаване и уважение към културните традиции и идентичността на различните общности;
- развитие на умения за позитивно общуване и взаимодействие в мултикултурна среда;
- превенция на дискриминацията, предразсъдъците, стереотипите и езика на омразата;
- насърчаване на сътрудничеството и съвместните инициативи между учениците;
- осигуряване на равни възможности за участие в училищни дейности, инициативи и форми на ученическо самоуправление.

V. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

1. Основни дейности

Формиране на отговорно гражданско поведение, култура на общуване и спазване на установените правила чрез учебната, извънкласната и извънучилищната дейност.

Срок: през учебната 2026/2027 г.

Отг.: педагогическите специалисти

Организиране и провеждане на спортни мероприятия, състезания и турнири за насърчаване на физическата активност, здравословния начин на живот, екипността и спортменското поведение.

Срок: през учебната 2026/2027 г.

Отг.: учителите по физическо възпитание и спорт

Участие в програми, кампании, доброволчески и благотворителни инициативи, насочени към развитие на гражданската активност, социалната отговорност, солидарността и ангажираността на учениците към училищната и местната общност.

Срок: през учебната 2026/2027 г.

*Отг.: педагогическите специалисти,
Ученическият парламент*

Възпитаване на национално самосъзнание и съхраняване на националните традиции

Отбелязване и честване на национални и училищни празници, паметни дати и годишнини чрез подходящи инициативи и дейности с участието на учениците, съобразно Календарния план за училищните празници и ритуали за учебната 2026/2027 година.

Срок: през учебната 2026/2027 г.

*Отг.: класни ръководители,
Ученическият парламент*

Провеждане на тематични дейности в часа на класа

Провеждане на тематични дейности в часа на класа, съобразени с рамковия план и възрастта на учениците, с активно участие на учениците, по следните направления:

- толерантност, интеркултурен диалог и уважение към различията;
- финансова и правна грамотност, включително инициативата „Моето първо работно място“;
- военно обучение и защита на родината – за класовете, за които е приложимо;
- безопасност на движението по пътищата;
- защита при бедствия, аварии и други кризисни ситуации и оказване на първа помощ;
- превенция на насилието, тормоза и агресията, управление на гнева и мирно разрешаване на конфликти;
- превенция на тероризма и поведение при заплахата;
- безопасно и отговорно поведение в дигитална среда и киберсигурност;
- кариерно ориентиране;
- превенция и противодействие на корупцията.

Срок: през учебната 2026/2027 г.

Отг.: класните ръководители, педагогическите съветници, психологът и други педагогически специалисти съобразно тематиката.

Запознаване на учениците с националните символи на Република България и със символите на училището и възпитаване на уважение към тях, както и към българския език, националната история и конституционните ценности на Република България.

Срок: през учебната 2026/2027 г.

Отг.: класните ръководители

Развитие и поддържане на сътрудничество с родителите, Обществения съвет, културни и образователни институции, държавни и общински структури, неправителствени организации, представители на бизнеса и други партньори с цел подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование на учениците.

Срок: през учебната 2026/2027 г.

Отг.: ръководството на училището, класните ръководители, педагогическите съветници и психологът

Здравно образование и екологично възпитание на учениците

Провеждане на здравнообразователни беседи и инициативи с учениците по теми, свързани със здравословния начин на живот, личната хигиена, профилактиката, физическото и психическото здраве и превенцията на рисковото поведение.

Срок: през учебната 2026/2027 г.

*Отг.: медицинският специалист,
класните ръководители*

Разглеждане на здравнообразователни теми в часа на класа, съобразени с възрастта на учениците – здравословен начин на живот, лична хигиена, здравна и сексуална култура, психично здраве, превенция на употребата на психоактивни вещества, алкохол, тютюневи и никотинови изделия и други форми на рисково поведение.

Срок: през учебната 2026/2027 г.

*Отг.: класните ръководители, медицинският специалист,
педагогическите съветници и психологът*

Организиране и провеждане на дейности за почистване, озеленяване и облагородяване на училищните пространства, дворните площи и района около училището с активно участие на учениците.

Срок: април 2027 г.

Отг.: класни ръководители

Отбелязване на Деня на Земята чрез подходящи екологични и образователни инициативи с участието на учениците.

Срок: 22 април 2027 г.

Отг.: класни ръководители

Отбелязване на Световния ден на околната среда чрез подходящи екологични и образователни инициативи.

Срок: в периода около 5 юни 2027 г.

Отг.: класни ръководители

Интеркултурно образование и възпитание в дух на толерантност и взаимно уважение

Провеждане на беседи, дискусии и тематични дейности в часа на класа, насочени към изграждане на позитивен микроклимат, толерантност, взаимно уважение, приемане на различията и сътрудничество между учениците.

Срок: през учебната 2026/2027 г.

Отг.: класни ръководители

Организиране на изложби, творчески дейности и инициативи, представящи културното

многообразие, обичаите и традициите на различните общности и насърчаващи взаимното опознаване, уважение и толерантност между учениците.

Срок: през учебната 2026/2027 г.

*Отг.: учителите по изобразително изкуство,
класните ръководители*

VI. КОНТРОЛ И ОТЧЕТНОСТ

Контролът по изпълнението на настоящата Програма се осъществява от директора на училището и заместник-директорите съобразно определените им функции и отговорности.

На контрол и проследяване подлежи изпълнението на предвидените в Програмата дейности, тяхното отразяване и постигнатите резултати, съобразно плана за контролната дейност на директора и заместник-директорите.

Резултатите от изпълнението на Програмата се обобщават и представят на Педагогическия съвет в края на учебната година.